

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

*Кафедра аквакультури та прикладної гідробіології
Кафедра іноземних мов*

**ІНОЗЕМНА МОВА
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК**

для здобувачів вищої освіти
галузі знань 20 – «Аграрні науки та продовольство»
спеціальності – 207 «Водні біоресурси та аквакультура»

Біла Церква
2022

УДК: 81'243:664(075)

Рекомендовано до друку
Вченою радою екологічного факультету БНАУ
(Протокол №15-12/232 від 05.04 2022 р.)

Автори: Синельникова І.С., Олешко В.П., Цвид-Гром О.П.

Іноземна мова за професійним спрямуванням : навчально -методичний посібник для здобувачів вищої освіти галузі знань – 20 «Аграрні науки та продовольство», спеціальності – 207 «Водні біоресурси та аквакультура». Біла Церква, 2022. 135 с.

Навчально-методичний посібник призначений для здобувачів вищої освіти галузі знань – 20 «Аграрні науки та продовольство», спеціальності – 207 «Водні біоресурси та аквакультура».

Навчально-методичний посібник містить опис навчальної дисципліни, мету, наповнення змістових модулів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Посібник складається із двох частин. Перша частина складається із двох модулів у вигляді тематичних розділів, кожен з яких містить текстовий матеріал, лексичні вправи, зразки модульних контрольних робіт та тести для поточного контролю. Друга частина – фаховий українсько-англійський та англо -український словник. Додатковий текстовий матеріал вміщує, окрім традиційних тем, тексти, що відображають новітні тенденції розвитку рибної промисловості.

Рецензенти: О.А. Олешко, к. с.- г. наук, доцент

© І.С. Синельникова, 2022

© В.П. Олешко, 2022

© О.П. Цвид-Гром, 2022

CONTENTS

ВСТУП	4
1 MODULE	6
2 MODULE	20
УКРАЇНО-АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВНИК.....	35
ENGLISH –UKRAINIAN	78
TIPS ON WRITING REVIEWS AND SUMMARIES.....	118
TEXT FOR READING AND COMPREHENCING	121

ВСТУП

Професійна підготовка фахівців у галузі водних біоресурсів та аквакультури – важливе завдання сучасної вищої освіти. Адже професійні кадри сфери водних біоресурсів та аквакультури – це підготовлені фахівці, здатні забезпечити успішну діяльність у всьому її різноманітті, розв’язати проблеми і виконати завдання, поставлені перед аграрною сферою як на вітчизняному, так і на міжнародному рівнях. Забезпечити реалізацію поставлених стратегічних завдань може тільки фахівець, який має ґрунтовні професійні знання, володіє розвинутими вміннями і навичками, спроможний ефективно використовувати новітні технології в галузі водних біоресурсів та аквакультури, співпрацювати з колегами на міжнародному рівні.

Для вітчизняного рибного господарства важлива тісна співпраця як із європейськими фахівцями, так і фахівцями світ ового рівня. Обмін практичним і науковим досвідом мож ливий за умови навиків професійного спілкування іноземною мовою. Вивчення освітнього компонента «Іноземна мова за професійним спрямуванням» здобувачами вищої освіти сприятиме розвитку вміння спілкуватися іноземною мовою та здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях.

У процесі вивчення освітнього компонента «Іноземна мова за професійним спрямуванням» має бути сформована **загальна компетентність** – здатність спілкуватися іноземною мовою, працювати в міжнародному контексті. Як **результат навчання** здобувачі повинні уміти:

1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями іноземною мов ою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.
2. Співпрацювати з колегами у міжнародному контексті.
3. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями та нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми водних біоресурсів та аквакультури державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

Посібник рекомендовано здобувачам вищої освіти галузі знань – 20 «Аграрні науки та продовольство», спеціальності – 207 «Водні біоресурси та аквакультура», а також усім, хто бажає розвивати професійну англомовну комунікацію у галузі рибного господарства. Автори пропонують сучасні фахові тексти наукового - практичного характеру як українською так і англійською мовами. Українсько-англійський та англо-український фаховий словник, що міститься у посібнику, значно полегшує опрацювання фахової літератури та дозволяє використовувати посібник як довідник-глосарій.

1 MODULE FISH FARMING

1. Read the text and translate it into English using the vocabulary at the end of the book.

1. Вважається, що осетер є однолітком динозаврів і мамонтів. Осетрові риби жили ще в часи динозаврів, 200 млн років тому. Втім, динозаври не витримали зміни геологічних епох, а от осетрові зуміли.

2. Осетрові не мають справжнього кісткового скелету, лише хрящовий. Замість луски, характерними для виду є жучки (кісткові пластини), які відразу “видають” представника родини осетрових. Хорда (пружний довгий стержень, що є опорою нашого тіла і є попередником хребта) у цих риб зберігається протягом всього життя.

3. В осетрових риб є здатність мігрувати з прісної води у солону і навпаки без шкоди для себе. Виняток — стерлядь прісноводна, яка живе лише у прісній воді. Власне, звідси й назва. До того ж, осетрові здатні витримувати доволі великі перепади

температури.

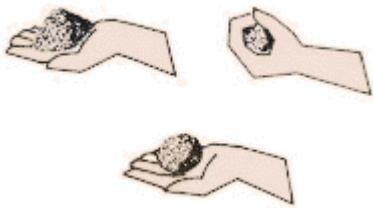
4. Осетрові — єдине джерело чорної ікри. Цей делікатес став і щастям, і горем для осетрів. Адже полюючи на “чорне золото”, яке до речі, раніше часто використовувалося у дипломатії для укладання договорів про взаємовідносини між державами, людство ледь не вщент винищило запаси осетрових риб.

5. Всього у світі 27 видів осетрових, але в Україні історично зустрічалися лише шість: білуга, севрюга, осетри російський і атлантичний, стерлядь і шип.

2. Read the text, translate the sentences into Ukrainian, sum up the information for a friend of yours to help him in choosing the right place for his fish pond.

1. You must choose a good place to put your pond. 2. Remember that a pond for fish is only one use for your land. Be careful not to build a pond on land that could be better used for something else. 3. It is best to put a pond in a place with a gentle slope or on a hillside so you will not have to dig too much soil to build it. A pond built on a slope is

also easier to drain. 4. Do not build your pond in a place that is so low that it can be flooded during the rainy season. 5. Do not build your pond on a steep hill. 6. Choose a sunny place for your pond, close to your home so you can take care of the fish easily and so people will not come and take your fish away. 7. Choose a sunny place for your pond, close to your home so you can take care of the fish easily and so people will not come and take your fish away. 8. Your pond must be near a good supply of water such as a spring, stream, lake or reservoir with plenty of water all year round. 9. You must be sure that you have enough water to fill your pond when it is time to fill it and to add more water when you need it. 10. Do not depend on rainwater to fill your pond. When it does not rain, there may not be enough water to keep your pond full and the fish may die. 11. Your water must come from a place that is higher than the pond so that the water will flow into the pond by itself. 12. The water should not have a bad smell, taste or colour. It should not be too muddy. 13. The water should not have wild fish in it. You do not want wild fish in your pond because they may eat your fish or keep them from growing. 14. Water from a natural spring close to the pond site is usually good and there will not be wild fish in it. 15. Water from a stream or from a lake or reservoir is usually good but it may have wild fish in it. You will have to be careful that the wild fish do not swim into your pond. 16. The soil where you build your pond should not be too sandy. 17. Soil with too much sand or gravel in it will not hold water. 18. In sandy soil the water will sink into the ground and there will not be enough water for your fish. 19. If the banks of your pond are built of sandy soil, they will not be strong enough to keep the water from flowing away. 20. The soil where you build your pond should have enough clay in it. Clay soil holds water very well. 21. In clay soil, very little water will sink into the ground, and banks of clay will be strong enough to hold the water in the pond. 22. You should test the soil to see if it is good for building a pond. 23. The first test is easy. Take a handful of soil from the surface and squeeze it into a ball.

24. Throw the ball of soil into the air and catch it. 25. Bad soil with too much sand or gravel in it will not stick together and the ball will fall apart. 26. If the ball sticks together well the soil may be good, but you cannot be sure. Now you should make a second test to be sure that

the soil is good. 27. Dig a hole as deep as your waist. Early in the morning fill it with water. Fill it to the top. 28. By evening some of the water will have sunk into the soil. 29. The next morning if most of the water is still in the hole, the soil will hold enough water to build a fish pond there.

УКРАЇНО-АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВНИК

V-подібний (шлунок)	V-like
Aa	
абдомінальний, черевний	abdominal
абіотичний, неживий	abiotic
аборигенний, місцевий	aboriginal
аборигенний, місцевий	indigenous
абсорбувати, всмоктувати, поглинати	absorb
абсорбція, поглинання: ~ поглинання їжі (<i>резорбція жовтка</i>)	absorbtion: ~ of food (yolk)
автохтонний, місцевого походження	itutochthonous
адаптація, пристосування	adaptation
адаптивність, пристосовуваність	adaptability
адаптований, пристосований	adapted
адоральний, навколо-ротовий	aboral
аквакультура, розведення і вирощування водних організмів	aquaculture
акваторія	aquatorium
акліматизація	acclimatization
акліматизувати (ся)	acclimatize
акліматизуватися, приживатися	naturalize
аклімація	acclimation
акумулювання, накопичення	accumulation
акумулювати, накопичувати	accumulate
американський мускатник	lolach
амфістілія (сполучення щелепного апарату із черепом)	amphistyly
анальний (плавець)	proctal
анальний отвір: ~ зяберна щілина	anal: ~branchial
антедорсальний	predorsal
антропогенний, викликаний діяльністю людини	man-activated
антропогенний, обумовлений діяльністю людини	anthropogenic
анус, анальний отвір	anus
ареал, область мешкання; акваторія, район, зона; простір, дільниця, площа: ~ розірваний ареал; ~ територія домінування;	area: <i>discontinuous ; dominance ;</i>

~ нерестовище, район нересту; ~ район нагулу; ~ район промислу ~ зона облову; ~ життєвий простір; ~ заповідник; ~ вузький ареал мешкання; ~ нерестовище, нерестова площа; ~ площа водного дзеркала; ~ місце зимівлі, зимова дільниця	egg-laying ; feeding ; fishing ; fished~; life ; reserved ; restricted ; spawning ; water-surface ; wintering
асиметричний	azygomorphous
асиміляція, засвоєння, поглинання	assimilation
атака, напад, атакувати, нападати	attack
аутостилія (сполучення щелепного апарату із черепом)	autostyly
Бб	
багатий, численний; розповсюджений, масовий	abundant
багор, остень // ловити (бити) багром (рибу)	gaff
база: ~кормова база	base: food
батьківська особина	parent
безкістковий, без великих кісток	boneless
безрибний(район) , позбавлений риби	fishless
безхребетна (тварина)	invertebrate
безхребетний	backboneless
безщелепні	agnathans
безщелепні “риби”, рибоподібні	jawless fishes
бентос	benthos
бентосний; той, що мешкає на дні	benthic
бентофаг	benthophage
берег, узбережжя // плавати уздовж берега	coast
берег, узбережжя, літораль	beach
білатеральний, двобічний	bilateral
бінарний, що складається з двох елементів	binary
біолог: ~гідробіолог; ~іхтіолог;	biologist: aquatic; fishery
біомаса: ~біомаса продуцентів; ~біомаса виду, біомаса особин одного виду;	biomass: producent; species;

~біомаса нерестового стада; ~промислова частина запасу	<i>spawning stock;</i> <i>trawlable</i>
біопроба	bioassay
біопродуктивність	bioproductivity
біотоп, екологічна ніша	niche
біоценоз	biocenosis
біоценоз, суспільство	Community
бластодерма	blastoderm
бластомер	blastomere
бластула	blastula
бракон'єр	poacher
бракон'єрський, хижацький	ravenous
бризкальце	spiracle
бризкальце	splashing
бугорок: ~ епітеліальний бугорок, перлистий висип (шлюбне вбрання)	tybercle: <i>nuptial</i>
бути багатим, бути чисельним	abound
Вв	
вгодований	nourished
велика затока, бухта	gulf
величина, розміри; важливість, значущість	magnitude
вентилювання ікри рухом плавців (у риби)	fanning
вентральний, черевний	ventral
веретеноподібний (за формою тіла)	spindly-shaped
взаємовідношення між хижаком і жертвою	prey-predator
взаємодія, взаємовідношення: ~взаємовідношення паразита з хазяїном; ~міжвидові взаємовідношення; ~внутрішньовидові взаємовідношення; ~відношення "хижак-жертва"	interaction: <i>host-parasite ~s;</i> <i>interspecific ~s;</i> <i>intraspecific ~s;</i> <i>predator-prey ~s</i>
Вид що знаходиться під загрозою виникнення	endangered
вид, що вселяється (вторгається)	invader
вид, що мігрує	planeton
видихувати, виділяти	exhale
вий, різновид: ~багаточисельний вид, вид із високою чисельністю особин; ~промисловий вид;	species: <i>abundant ~;</i> <i>commercial ~;</i>

<p>~ вид-космополіт, широко розповсюджений; ~ вид, що скорочує свою чисельність; ~ вид, багатий формами; пластичний вид; ~ зникаючий вид; на межі зникнення; ~ ендемічний вид, вид-ендемік; ~ аборигенний вид, місцевий вид; ~ мігруючий вид; ~ аборигенний вид, місцевий вид; ~ непромисловий вид; ~ непромисловий вид; ~ рідкісний вид, рідко зустрічний; ~ зграйний вид; вид що утворює косяки (зграї); ~ вид, що недостатньо експлуатується; ~ широко-розповсюджений вид</p>	<p><i>cosmopolitan ~;</i> <i>decreasing ~;</i> <i>demoid ~;</i> <i>endangered ~;</i> <i>endemic ~;</i> <i>indicator ~;</i> <i>introduced ~;</i> <i>local ~;</i> <i>migratory ~;</i> <i>native ~;</i> <i>non-target ~;</i> <i>nonexploited ~;</i> <i>rare ~;</i> <i>schooling ~; underutilized ~;</i> <i>wide-ranging ~</i></p>
виїмка хвостового плавця	notch
викльов, вихід з ікринки; інкубація	hatching
викопна (допотопна) риба	ichthyolite
вимерлим: той, що вимер: латимерія	fossil: <i>livins</i> -
виношування ікри у роті, "ротова вагітність"	mouthbreeding
випадковий, тимчасовий	accidental
випуск (риби), звільнення, випускати, звільняти	release
виродливість, каліцтво: ~ембріональна виродливість; ~плавцева виродливість; ~вроджена виродливість	deformity: <i>embryonic;</i> <i>fin;</i> <i>inborn</i>
вирощування, розведення, культивування	farming
вирощувати, розводити	raise
виселенець, іммігрант	incomer
виснаження	exhaustion
виснаження, вичерпання	drifting
виснаження, хижацька експлуатація	depletion
високий, високотілий	deep-bodied
витіснення, екструзія: ~випуск личинок	extrusion: ~ of larvae
витісняти, виштовхувати, екструдувати	extrude
вищі риби, костисті риби	higner fishes
відбракування, вилучення	rejection
відкладання (ікри)	shedding

ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Навчально-методичний посібник

**Синельникова Ірина Сергіївна
Олешко Валентина Петрівна
Цвид - Гром Олена Петрівна**

Здано до складання Підписано до друку 26.04.2022.
Формат 60/84 1/16 Ум. друк. арк. 18,6. Тираж 100. Зам.
Сектор оперативної поліграфії РВІКВ БНАУ
09117, м. Біла Церква, Соборна площа, 8/1; тел. 3-11-01